

PRŮVODCE PO LITERÁRNÍ KAVÁRNĚ

NOIVA

je koncipována

jako kulturní zařízení s multifunkčním využitím. Budova, stojící na stejném místě jako historický AVION (1933-39), evokuje období první republiky, kdy tato funkcionalistická kavárna bývala centrem společenského života obyvatel na obou stranách řeky Olzy. **NOIVA** nepopírá formální návaznost na tvar staré budovy – její velikost, proporce a tvarosloví. (Všimněte si půdorysné stopy staré kavárny, jež se prolíná celým prostorem budovy jako nějaká imaginární řezová čára.) Současně však reaguje na dramatický prostor dnes už bývalé hranice. Hranice mezi kým a čím? Mezi státy, mezi národy, mezi možným a nemožným, nebem a zemí, vodou a vzduchem. Koexistující a zároveň protikladné skutečnosti. AVION, něco mezi lodí a letadlem. Kavárna u řeky s lehkou vznášející se horizontálou. Kavárna, která se čas od času změní na výstavní sál, koncertní salónek či přednáškovou místnost.

NOIVA má ambici uchopit genia loci tohoto zvláštního místa a znovu vytvořit prostor pro multinárodní a multikulturní setkávání, navázat na odkaz umělců či vzdělavců, kteří na tomto území žili nebo zde zanechali své stopy. Jejich portréty jsou rozvěšeny v „koutku

starého muže“, který je vybaven

i originálním dobovým nábytkem (odkaz na těšínskou pobočku významné firmy ohýbaného nábytku J. a J. Kohn). Jména významných Těšíňanů najdete i na poetické malbě Jaroslavy Sojnekové, jež inspiruje k přemýšlení o tom, co zde kdysi bylo a zůstalo jen stínem, vzpomínkou. Po smršti různých dějinných událostí musíme sami aktivně skládat obraz ze zbylých střípků. Totéž platí i v případě vzdušné, prosklené kavárny AVION, která nepřežila válečnou likvidaci sousedního hraničního mostu a nyní vstala jako Fénix z popela.

Barevnost a vybavení interiéru literární kavárny odkazuje ke kávě a různým odstínům kávových nápojů. Po obvodě jsou rozmístěny boxy s odkazem na těšínské postavičky: bláznivou Markétu, těšínského vodníka, posledního celníka a pašeráka Mrówku. V každém boxu najdete básničku i sošku, před budovou najdete i koště bláznivé Markěty. Pamatovali jsme i na židovskou restaurátorku Rosalii Wiesnerovou (box s židovským svícnem), která nechala v roce 1933 postavit kavárnu AVION podle plánu známého těšínského stavitele Václava Nekvasila. Hebrejščina se čte zprava doleva a možná by i paní Rosa četla dnešní název **NOIVA** s pochopením.

Text byl zpracován na základě studie interiéru, jejímiž autory jsou: Ing. arch. Czeslaw Mendrek, Ing. Andrea Šacherová (autoři architektonického řešení) a dr. Renata Putzlacher-Buchtová (autorka ideového konceptu a básní).